Бо після всїх пісень, що чув я тут,
Зриваюсь я і сам до сьпіву знову!

(Паладжує бандуру і гра.)

Ой над степом рясним України
Засьвітилась зоря волота.
Але-ж то на весілля родини
Засьвітилась зоря не проста.
Зазоріла над ненькою воля —
Воля здавна бажаная їй —
Тільки журна козаченьків доля
Не весела і воленьцї тій.
Їм немає величньої мочі,
Їм закуто у пута серця,
І не бачуть засліплії очі
Від зорі і початку й кінця.
Так розкуймо-ж братів у неволї,
Знимем пута з грудий їх трудних —
Хай найсправжнеє сьвітлечко волї
Засияє довіку для них!

ВСЇ.

Слава, слава, слава.

ОРЛИК (*з запалом*).

Гетьмане наш! Веди нас в море січ
Ти задля нас єси Богдан наш другий!

(Крики „Слава, слава!“ Музика гра „Гей не дивуйте!“)

ДІЯ ДРУГА.

(*Майдан в Січі Запорозській. Довбиш бє в котли, козаки збігають ся. Здаля видко шатри. Тут-же дерева.*)

ПЕРША ЯВА.

1-й КОЗАК (*до довбиша*).

Хто бучу збив? Навіщо се? кажи!

2-й КОЗАК.

Хто стурбував козацький спокій тихий?

3-й КОЗАК.

От не дадуть і виспати ся нам
Все-що не день, то й дзвонять уставай, —
Морока нам. А щож се буде? Ну-те?

4-й КОЗАК.

Та довбиш зна, хто кликать нас велів,
А-нуж, кажи, бо я сей день сердитий...

ДОВБИШ.

А потурать!... Побачиш швидко сам....
Як почекать зволієш нині трохи!...

5-й КОЗАК.

Та ну бо ти — кажи, не комезись!...
А то вже я розсержусь не на жарти!

ДОВБИШ.

Овва який!... Злякавсь там хтось єго.

6-й КОЗАК.

А... не злякавсь!... Беріть єго, панове! (*Кидають ся.*)

ДОВБИШ (*пручаєть ся*).

Та геть-же ви! уїлись мов чмелї..
Пан кошовий звелїв вас поскликати,

Він запитать про дещо вас бажа..
Осе усе, про що і сам я знаю!
А зараз всї до чуба лїзуть. Ех!

ДРУГА ЯВА.

(Ті-ж і кошовий. Валить народ, галас, крики.)

4-й КОЗАК.

А онде бач і старшина чвалає
І кошовий попереду іде.
Цїкаво знать, які там справи в них,
Що задля них нас знов потурбували!

(*Тим часом приходить кошовий і старшина. Тиша*).

КОШОВИЙ (*стає на середині — тиша*).

Здоровлю вас, панове-молодцї,
Чи живі ви, чи всї єсть здорові?

КОЗАКИ (*гудуть*).

Спасибі вам! здорові, батьку, всї?

КОШОВИЙ.

А коли так, то значить, все, як треба,
А я се вас до ради покликав,
Щоб порішить пекучі справи разом.

КОЗАКИ.

Кажіть, кажіть! Ми раді слухать вас...

КОШОВИЙ.

Спасибі вам! Так ось дещо, панове:
Татарський хан прислав сказати нам,
Щоб козаки, замість робити натовп
На край єго, та все пустошить там,
Як землї тих, що суть для нас ворожі,
Щоб узяли собі оплати в щерть
Та з ними мир до часу спорудили —
Так що на се, братове, одказать,
Бо посланцї-ж на вирок наш чекають!...

1-й КОЗАК.

Та що сказать? Не згодні ми на се:
Для козака найперше дїло — січа,
А гроші ті на-віщо нам здались?

2-й КОЗАК.

Що так, то так — мовляв він правду нам —
У нас і так від скарбу гнеть ся спина...

3-й КОЗАК.

Від них одна для нас усїх напасть...

4-й КОЗАК.

Та розворот... Та серцю зла спокуса...

КОШОВИЙ.

Так козакам ся річ не до вподоби?
Так значить тра одмовить посланцям,
Що козаки не хочуть з ними згоди?

5-й КОЗАК.

А звісно, нї... Вони уїлись нам...

6-й КОЗАК.

Зазнали ми від них багато шкоди.

(*Галаси: не треба, нї... Кошовий дає знак, знов тиша.*)

КОШОВИЙ.

А я собі то міркував не так:
Я думав те, що й гроші можна взяти
І, справдї, мир на трохи спорудить,
А пройде час — то там розглянем добре,
Що далї тра робити в справі сїй.
Бо й гроші нам тепер потрібні дуже,
Москва-ж кишень не виверне для нас,
А тут чайки, а тут наряд військовий,
А тут гармат, та куль до них нема...
То і на се повинні ми уважить!

7-й КОЗАК.

І се гаразд промовив батько наш,
Гаразд сю річ ми мусим розтовмачить.

8-й КОЗАК.

Бо з бійок тих, що-до Татар у нас,
Як так мовлять, — один роззор виходить...

1-й КОЗАК.

Не згоднї ми!... Як гроший треба нам,
То от ізнов підняти натовп треба,
Оттак собі й добудемо скарбів...